

BESLUIT FLORA- FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit	: 30 juli 2014
Onderwerp	: Flora- en faunawet - zaaknummer 2014-010793 -
Activiteit/betreft	: schadebestrijding damhert aan gewassen en openbare veiligheid
Verlenen/afwijzen	: Verlenen
Aanvrager	: Wildbeheereenheid Tielerwaard west,
Zaaknummer	: 2014-010793

Ontheffing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 67 aan Wildbeheereenheid Tielerwaard west in het belang van de openbare veiligheid, meer specifiek verkeersveiligheid en schadebestrijding aan landbouwgewassen van damhert

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 22 juli 2014 ontvingen wij een aanvraag van Wildbeheereenheid Tielerwaard west voor een aanwijzing Ffw artikel 67 voor het bestrijden van schade veroorzaakt door damhert aan landbouwgewassen en uit oogpunt van verkeersveiligheid in de Grobse waard te Neerijnen.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort(en): damhert ;
- schade/overlast aan: schade aan granen, mais en fruitbomen en verkeersveiligheid ;
- locatie: Grobse Waard te neerijnen;
- periode aanvraag: heden t/m 23 augustus 2014 ;
- preventieve maatregelen: ontsnapt, verwilderd en niet te vangen danwel te verdoven;
- aangevraagde middelen: gebruik kogelgeweer uur voor zonsopkomst en uur na zons-
ondergang.

Voorgaande ontheffingen

Er is niet eerder een aanwijzing afgegeven voor een damhert aan aanvrager.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Op grond van de artikelen 9 en 10 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te verontrusten, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. Het damhert is aangemerkt als een beschermde inheemse diersoort.

Vrijstelling op grond van artikel 65 Ffw

In artikel 65 Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur beschermde inheemse diersoorten worden aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd en in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. Het damhert is niet als zodanig aangewezen.

Aanwijzing op grond van artikel 67 Ffw

Gedeputeerde staten kunnen bepalen dat, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, in afwijking van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 12, 50, 51, 53, 72, vijfde lid, en 74, door door hen aan te wijzen personen of categorieën van personen de stand van bij ministeriële regeling aangewezen beschermde inheemse diersoorten of andere diersoorten of verwilderde dieren op door gedeputeerde staten aan te wijzen gronden kan worden beperkt:

- a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;

- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of
- d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna.

In onderhavig geval wordt een aanwijzing gevraagd vanuit het belang genoemd onder a en c . Voor zover het inheemse beschermde diersoorten betreft kan een aanwijzing slechts gedaan worden voor zover geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding.

Het damhert mag ingevolge de Ffw als daartoe aangewezen gedomesticeerde soort ook gehouden worden (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten artikel 4).

Met betrekking tot damhert geldt op grond van art 75 Ffw volgens het Besluit Vrijstelling beschermde dieren (paragraaf 6 artikel 14.3) alleen een vrijstelling voor vervoer en bezit, wanneer voor het vervoer melding is gemaakt bij de meldkamer van het regionale politiekorps in de regio waar een dier wordt aangetroffen van het aantal, de vindplaats en de soort zieke of gewonde dieren en voor zover dit geschiedt door een door de politie aangewezen vervoerder naar een houder van een ontheffing voor opvang. Volgens artikel 67 lid 6 kan ook de provincie bepalen wat er met de bemachtigde dieren dient te geschieden.

Te gebruiken middelen.

Gedeputeerde Staten kunnen bij het doen van een aanwijzing niet afwijken van het bepaalde bij of krachtens artikel 72, vijfde lid voor het toestaan van middelen die onnodig lijden van dieren veroorzaken. Zij kunnen bepalen welke middelen voor het opsporen, bemachtigen en doden mogen worden gebruikt.

Toestemming grondgebruiker

Gedeputeerde Staten kunnen ten aanzien van één of meer van de door hen aangewezen personen of categorieën van personen bepalen dat zij toegang hebben tot alle aangewezen gronden. In dat geval zijn deze personen gerechtigd zich daartoe zonnig met behulp van de sterke arm toegang te verschaffen.

Faunabeheerplan

Gedeputeerde Staten kunnen hun besluit afhankelijk stellen van een faunabeheerplan.

Provinciaal schadebestrijdingsbeleid

De Nota Flora- en faunabeleid, deel II Faunabeheer en schadebestrijding, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 16 oktober 2002 is per 21 augustus 2012 vervangen door de Kadernota Faunabeleid. In deze nota is met betrekking aangegeven dat zij als eigenaar en beheerder van provinciale wegen een confrontatie tussen hoefdieren en weggebruikers op haar wegen zo klein mogelijk wil houden ten behoeve van de verkeersveiligheid en het dier zelf. Kosten, bereikbaarheid en draagvlak zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Dit betreft dan zowel het ontbreken van draagvlak voor snelheidsverlaging als de kosten voor rasters en bijbehorende voorzieningen. Voorts zullen er nog concrete beleidsregels volgen.

Voor het Damhert is het centrale veluwe natuurgebied (CVN) als leefgebied aangewezen.

De damherten hier stammen af van in rasterbanen uitgezette, danwel daaruit ontsnapte dieren en leven in 2 ruimtelijk gescheiden deelgebieden. De provincie voert als beleid, dat damherten, anders dan edelherten, zich niet buiten het aangewezen gebied op de Veluwe mogen bevinden. Dit heeft als reden, dat de reproductie van het damhert sneller gaat dan bij het edelhert en dat het damhert minder schuw is. Hierdoor wordt verwacht dat de verspreiding sneller zal gaan dan bij het edelhert, wat ook consequenties heeft voor schade aan de landbouw en van invloed is op de verkeersveiligheid.

c Procedure

Aangezien er in de Flora- en faunawet niet naar een specifieke afhandelingsprocedure wordt verwezen, zijn conform de beleidsregels Faunabeheer en schadebestrijding Gelderland de algemene bepalingen betreffende besluiten van hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

d Advies Faunafonds

Wij zijn niet verplicht om in het kader van een aanwijzing op grond van art. 67 Ffw het Faunafonds om advies te vragen. Wij hebben echter het Faunafonds eind vorig jaar in een vergelijkbaar geval (nulstandgebied oost Gelderland) om advies gevraagd. Het Faunafonds heeft ons geadviseerd, dat zij bekend is met het feit, dat een of meerdere exemplaren van damherten in korte tijd belangrijke schade aan landbouwgewassen kunnen aanrichten. Deze schade kan het bedrag van € 250,- eenvoudig te boven gaan. Daarnaast kan de aanwezigheid van damherten verkeersonveilige situaties doen ontstaan, waarbij aanrijdingen met ernstige gevolgen niet uit te sluiten zijn en daarmee de schade aanmerkelijk hoger. Voor het onderhavige gebied is een nulstand aan de orde en sprake van ontsnapte dieren. De gunstige staat van instandhouding is hier niet aan de orde. De mogelijkheden tot het nemen van preventieve maatregelen zijn zeer beperkt. Zij adviseert de aanwijzing te doen.

Wij zijn van mening, dat dit advies in deze situatie onverkort kan gelden.

II **BELANGENAFWEGING**

Op grond van artikel 67 van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten aanwijzing verlenen van het bepaalde in artikel 9 en 10. Dit ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door damhert aan gewassen en uit oogpunt van openbare veiligheid indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is het belang van de openbare veiligheid in het geding en/of is er sprake van **schade**?
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen**?
- Is de **gunstige staat van instandhouding** van de te bestrijden soort in gevaar?
- Zijn **afwijkingen van** het bepaalde bij of krachtens **de artikelen: 9, 11, 50, 51, 72 vijfde lid en 74 noodzakelijk**?

1 Schade

Voor damhert is een Faunabeheerplan vigerend op basis waarvan door Gedeputeerde Staten ontheffing is verleend voor schadebestrijding en beheer aan de faunabeheereenheid Veluwe. Deze Faunabeheereenheid is per 1 januari 2013 samen gegaan in de Fbe Gelderland. In Gelderland worden damherten gehouden, welke ontsnappen, verwilderen en een grote kans lopen om bij aanrijdingen betrokken kunnen raken. Zo zijn in Oost Gelderland (nulstandgebied) zowel in 2008 als in 2009 een aantal van 10 damherten doodgereden. In 2010 zijn er 4 damherten doodgereden. In 2011 en in 2012 betreft het 4 damherten.

Naast materiële schade is er bij deze grote hoefdieren ook kans op letselschade voor bestuurder en inzittenden. Hierdoor ontstaan allerlei onwenselijke situaties, zoals het onnodig lijden van dieren en het achterblijven van aangereden dieren op of langs de weg wat verder voor verkeersonveilige situaties kan zorgen. Gewonde dieren kunnen wegkruipen en zijn moeilijker op te sporen.

Conclusie

Het veelvuldig betrokken raken van grote hoefdieren bij aanrijdingen en daardoor het ontstaan van onveilige situaties en onnodig lijden van deze dieren maakt het noodzakelijk hiervoor een aanwijzing te verlenen.

2 Andere bevredigende oplossingen

Uit daartoe verricht wetenschappelijk onderzoek in Gelderland is gebleken, dat populatiebeheer bijdraagt aan het verminderen van verkeersaanrijdingen. Veel wegen in leefgebieden van grote hoefdieren zijn voorzien van waarschuwingsmiddelen als spiegels, molentjes voor de dieren en geleiding naar veilige oversteekplaatsen middels rasters, snelheidsverlaging, al dan niet met wildsignalering, ecoducten, aanpassingen aan bermen (o.a. kappen struiken/bomen, verschraling, zwijnverdwijnblokken), waar dit mogelijk is. Desondanks blijven er grote aantallen dieren aangereden worden. Deze maatregelen zijn buiten de leefgebieden van herten en zwijnen specifiek toegesneden op reeën.

Conclusie

De getroffen maatregelen ter voorkoming van aanrijdingen voor reeën kunnen aanrijdingen met damherten beperken, maar niet voorkomen. Zeker gezien het specifieke gedrag van gehouden ontsnapte damherten blijft het noodzakelijk om ter voorkoming van aanrijdingen en onnodig dierenleed aanvullend een aanwijzing te geven.

3 Gunstige staat van instandhouding

Schadebestrijding en beheer van grote hoefdieren waaronder het damhert is toegestaan op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan en middels ontheffingen op grond van artikel 68 van de Ffw. Daarbij worden voor het veluws leefgebied doelstanden aangehouden, waarmee de gunstige staat van instandhouding is verzekerd. Daarbij wordt rekening gehouden met het aantal dieren, dat bij aanrijdingen omkomt. Het registreren van aanrijdingen is door de registratieplicht aanmerkelijk verbeterd.

Conclusie

Voor het damhert loopt de gunstige staat van instandhouding geen gevaar en is voor ontsnapte gehouden dieren niet relevant.

4 Afwijkingen wettelijke bepalingen

Aangezien voor spoedeisende gevallen met betrekking tot bij aanrijding betrokken damherten uit oogpunt van verkeersveiligheid reeds een aanwijzing voor damherten is verstrekt om af te wijken van de verboden met betrekking tot gebruik van kunstlicht, het gebruik van het geweer op gronden welke niet voldoen aan de eisen met betrekking tot de afmetingen daarvoor, danwel in de bebouwde kom en aangrenzende terreinen en het zonder toestemming van de grondgebruiker (de wegbeheerder daarvan uitgezonderd) is het niet noodzakelijk hiervan af te wijken. Bij schadebestrijding en beheer van grote hoefdieren is een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst als verlenging van de dagperiode voldoende.

Conclusie

Afwijkende bepalingen behoudens het gebruik van het geweer een uur voor zonsopkomst en een uur na zonsondergang is niet noodzakelijk. In spoedeisende omstandigheden bij aanrijdingen, waarin dat wel wordt vereist is reeds voorzien.

Conclusie toetsingscriteria

Op basis van de toetsingscriteria is er voldoende grond om de gevraagde aanwijzing te verlenen zowel uit oogpunt van verkeersveiligheid als ter voorkoming van het ontstaan van populaties buiten de aangewezen gebieden en daarmee het ontstaan van schade aan landbouwgewassen. Bij het gebruik van het geweer kan de dagperiode verlengd worden met een uur.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 67;

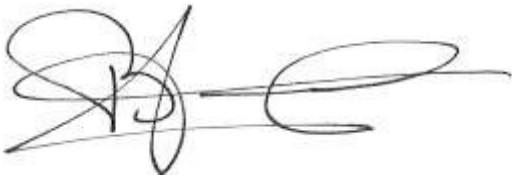
AANWIJZING te verlenen aan:

Wildbeheereenheid Tielerwaard west

Van het gestelde in de artikelen 9, 11, 12, 50, 51, 53, 72, vijfde lid en 74 van de Ffw, voor het opsporen, bemachtigen en doden van de beschermde inheemse diersoorten: het damhart, met geweer op jachtvelden van bij haar aangesloten jachthouders voor de periode vanaf de besluitdatum tot 23 augustus 2014 ter beperking van de stand van damherten en ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen en in het belang van de openbare veiligheid (verkeersveiligheid).

Wij geven de Leden van de vereniging Wildbeheereenheid Tielerwaard west de aanwijzing in de zin van artikel 67 eerste lid van de Flora- en faunawet om in de periode heden tot 23 augustus 2014 binnen het werkgebied van deze vereniging, zoals bij ons bekend, met gebruik van een geweer damherten te doden. Daarbij is, in afwijking van het daarover bepaalde in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, het gebruik van het geweer ook toegestaan van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.